

Kartverket
post@kartverket.no

Deres referanse: 25/23544

16.10.2025

Konseptvalgutredning eierskap til fast eiendom

Norsk Presseforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag viser til forslag om ny lov om aldersgrense for sosiale medier, og ønsker å knytte noen merknader til høringen.

Redaksjonelle journalistiske mediene spiller en avgjørende rolle i å sikre åpenhet, ansvarliggjøre makthavere og avdekke kritikkverdige forhold i samfunnet. For å kunne fylle dette samfunnsoppdraget på en effektiv måte, er pressen avhengig av rask og enkel tilgang til oppdatert informasjon om eierskap. Dagens system er mangelfullt, noe som hindrer effektiv research og undersøkende journalistikk.

Hvilke løsninger som velges, hva slags informasjon som gjøres tilgjengelig og hvordan, er derfor svært viktig for oss.

Kort om KVV-utredningen

Formålet er å utrede alternative konsepter som kan håndtere samfunnets behov for tilgang til riktige og oppdaterte opplysninger om eierskap til fast eiendom i Norge. Konseptene skal gi styrket kontroll med eiendom av betydning for nasjonal sikkerhet ([Meld. St. 9 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#)) samt bidra til styrket innsats for å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet ([Meld. St. 15 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#)).

Videre stilles det krav til tryggere og mer effektiv myndighetsutøvelse, opprettholdelse av et effektivt eiendoms- og finansmarked og tilrettelegging for bedre tjenester til næringsliv og innbyggere.

Utredningen tar i tillegg høyde for innføring av EUs sjette hvitvaskingsdirektiv, og skal ses i sammenheng med utredning om eierskapsopplysninger til aksjer.

Slik vi leser KVV-en er det lagt vekt på hvordan registrering skal gjennomføres, og liten vekt på tilgjengeliggjøring for andre enn offentlige etater, herunder redaktørstyrte journalistiske medier. Vi forutsetter at dette vil bli utredet nærmere fremover, ettersom det er et viktig mål med å etablere bedre tilgang til riktige og oppdaterte opplysninger om eierskap.

Vårt syn

Uavhengig av hvilken løsning som velges etterlyser vi utredning av tilgang til det nye registeret, enten helt eller delvis, for allmennheten og brukere med legitim interesse, som redaktørstyrte journalistiske medier (i det videre «pressen»).

Konsept 3 (K3: Sentralisert eierskapsregistrering) fremstår som den mest komplette og framtidsrettede løsningen. Hvis en velger denne, vil det opprettes en pliktig registrering av eierskap utenfor grunnboken, hvor informasjonen skal lagres i et nytt sentralt register. Denne informasjonen legges det til grunn at den ikke vil være allment tilgjengelig, men at den skal deles med spesifikke offentlige myndigheter og private aktører med et «berettiget behov».

Utredningen viser til advokater, eiendomsmeglere og banker som må oppfylle plikter etter hvitvaskingsregelverket som aktører med «berettiget behov». Utredningen tar ikke stilling til om andre grupper kan ha det.

Det legges blant annet til grunn at det skal registreres opplysninger om personer eller virksomheter som kan opptre på vegne av hjemmelshaveren/eieren, og registrerte eierforhold til matrikkelenheter som avviker fra det som er tinglyst (reelt eierskap).

Det er svært viktig at pressen, og andre med legitim interesse, får enkel og fortløpende tilgang til slike opplysninger.

Opplysninger som dette vil kunne danne grunnlag for viktig undersøkende journalistikk. Pressen spiller en svært viktig rolle i å belyse problematikken knyttet til skjult eierskap, og dette vises det også direkte til i KVV-en – for eksempel Dagens Næringslivs artikkelserie «Hvem eier Norge».

I KVV-en anerkjennes det også at åpenhet rundt hvem som eier eiendom i Norge er ansett å støtte et demokratisk prinsipp, og at dette er viktig for å opprettholde et opplyst offentlig ordskifte. Da må flere enn myndighetene og rapporteringspliktige få tilgang til for eksempel informasjon som registreres om reelle eiere. Det må da legges vekt på at slik informasjon etter både femte og sjette hvitvaskingsdirektiv skal være tilgjengelig for de som har legitim interesse. Det er viktig med god tilgang til slike opplysningene for alle med legitim tilgang, noe som også legges til grunn av EFTA-domstolen i avgjørelsen forente saker [E-1/24](#) og [E-7/24 TC](#) og [AA](#).

Det må også understrekes: Det er ingen privatsak å eie eiendom. Det kan aldri anses som et taushetsbelagt «personlig forhold», og heller ikke taushetsbelagte forretningshemmeligheter. Samtidig er det svært viktig at allmennheten har mulighet til å vite hvem som faktisk eier hva.

Som Tax Justice Norge påpeker i sitt høringssvar: Utredningen gjør et grundig arbeid i å påpeke flere grunner til at vi trenger mer åpenhet om eierskap av eiendom i Norge. Det er viktig å ha alle disse med seg i det videre arbeidet, slik at hensyn til antihvitvasking, terrorfinansiering og personvern, ikke blir de eneste hensynene som legger føringer for prosjektet i praksis.

Åpenhet må derfor veies langt tyngre enn det som til nå er lagt til grunn i dette arbeidet. Vi forventer derfor at det framover gjøres et grundig arbeid for å se på hvilke typer opplysninger som skal være tilgjengelig for allmennheten i en framtidig løsning utover det som er tilfelle i dag, og hva som kan gjøres tilgjengelig for de med legitim interesse, som pressen.

Det må også legges opp til løsninger som er lett tilgjengelig og med gode funksjoner for søk og dataanalyse, samt at det er gratis og i tråd med reglene om viderebruk av offentlige data. Vi er enige med Tax Justice Norge om at en ambisjon for prosjektet bør være at all informasjon om eierskap i Norge blir gratis tilgjengelig.

En ny løsning vil ha stor betydning for redaksjonelle mediers mulighet til å bruke opplysninger om eierskap til undersøkende journalistikk. Vi ønsker å bidra i den videre prosessen med å tilgjengeliggjøre data på en måte som gjør dette mulig og som Stortinget har forutsatt i anmodningsvedtak 756 og nevnte Stortingsmeldinger. Vi ber derfor å om å bli involvert framover når i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen

Norsk Presseforbund
Sindre Granly Meldalen
Jurist

Norsk Redaktørforening
Reidun Kjelling Nybø
Generalsekretær

Norsk Journalistlag
Ina Lindahl Nyrud
advokat